

ԱՇՈՏ ԱՂԱՍՈՒ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Աշոտ Մելքոնյանը ծնվել է 1961թ. փետրվարի 16-ին Ախալքալաքում՝ վաստակավոր ժուռնալիստ Աղասի Հարությունի Մելքոնյանի ընտանիքում: 1977թ. ոսկե մեդալով ավարտել է Ախալքալաքի

Դերենիկ Դեմիրճյանի անվան թիվ 4 հայկական միջնակարգ դպրոցը: 1971-1976թթ. սովորել է Ախալքալաքի երաժշտական դպրոցում, 1977թ. ընդունվել և 1982 թ. գերազանցության դիպլոմով ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետը, 1982-1985թթ. եղել է նույն համալսարանի հայոց պատմության ամբիոնի ասպիրանտ: 1989 թ. Ա. Մելքոնյանը պաշտպանել է թեկնածուական ատենախոսությունը՝ «Արևմտյան Հայաստանի

Երզրունի նահանգի հայ ազգաբնակչությունը 19-րդ դարի առաջին երեսնամյակին» թեմայով:

1986թ. հոկտեմբերին Ա. Մելքոնյանն աշխատանքի է անցել ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի պատմության ինստիտուտում, նախ՝ որպես լաբորանտ, ապա՝ գիտաշխատող, գիտական քարտուղար և գիտական հարցերի գծով փոխտնօրեն: 2002թ. ապրիլի 26-ին նա պաշտպանել է դոկտորական թեզ՝ «Ջավախքը 19-րդ դարում և 20-րդ դարի առաջին քառորդին» թեմայով: 2002 թ. հուլիսից Ա. Մելքոնյանը ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի տնօրենն է, 2004 թ. ստացել է պրոֆեսորի գիտական կոչում: 2006 թ. դեկտեմբերի 15-ին ընտրվել է ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, 2014 թ. դեկտեմբերի 27-ին՝ ակադեմիկոս:

Ա. Մելքոնյանի գիտական հետաքրքրությունների շրջանակի մեջ մտնում են Արևմտյան Հայաստանի, հայկական հարցի, հայոց ցեղասպանության, Ջավախքի պատմության, հայ-վրացական հարաբերությունների, Հայաստանի պատմական ժողովրդագրության հիմնահարցերը: Շուրջ 15 գրքի և ավելի քան 400 գիտական հոդվածների հեղինակ է: Նրա ղեկավարությամբ պաշտպանվել է 14 թեկնածուական ատենախոսություն, որոնք նվիրված են եղել Հայաստանի պատմական ժողովրդագրության և ցեղասպանության թեմաներին: Խմբագրել է մի շարք գիտական աշխատություններ:

Ա. Մելքոնյանը գլխավորում է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական և պատմության ինստիտուտում գործող 004 Հայոց պատմության մասնագիտական խորհուրդները, ԵՊՀ խորհրդի, պատմության ֆակուլտետի, ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտի, Երևան քաղաքի պատմության թանգարանի գիտական խորհուրդների և մի քանի գիտական հանդեսների [«Պատմաբանասիրական հանդես», «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», «Բանբեր հայագիտության», «Вестник гуманитарных и юридических наук (Ставрополь, Северо-кавказский федеральный университет)», «Կանթեղ», «Բանբեր Հայաստանի արխիվների» և այլն] խմբագրակազմերի անդամ է:

Պատմագիտության բնագավառում ձեռք բերած ակնառու հաջողությունների համար ՀՀ նախագահի 2003 թ. հոկտեմբերի 8-ի հրամանագրով Ա. Մելքոնյանը պարգևատրվել է «Մովսես Խորենացի», իսկ 2005 թ.՝ ՀՀ վարչապետի հրամանով՝ Հայոց ցեղասպանության 90-ամյակի միջոցառումներին ակտիվորեն մասնակցելու համար մեդալներով: 2009 թ. օգոստոսին Ա. Մելքոնյանին շնորհվել է Ախալքալաքի պատվավոր քաղաքացու կոչում, իսկ 2015 թ. ստացել Երևանի քաղաքապետարանի «Արգիշտի Առաջին» մեդալ: 2018 թ. փետրվարի 19-ին Արցախի Հանրապետության նախագահի կողմից պարգևատրվել է Վաչագան Բարեպաշտ մեդալով:

ՀՐԱՏԱՐԱԿԱԾ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԴՐԱՆՑ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

(մենագրություններ, հանրագիտարաններում, գիտական հանդեսներում
և թերթերում տպագրված հոդվածներ)

1986

1. Երզրումի նահանգի Երզնկա գավառի ազգաբնակչությունը 19-րդ դ. 1-ին երեսնամյակին, ՀՀ ԳԱ ՊԻ երիտասարդ գիտաշխատողների 20-րդ նստաշրջանի զեկուցումների թեզիսներ (3-5 նոյեմբեր, 1986), Ե., 1986, էջ 16-18:
2. Տրապիզոն, Հայկական սովետական հանրագիտարան (ՀՍՀ), հ. 12, Ե., 1986, էջ 87:
3. Օրդուի գավառ, ՀՍՀ, հ. 12, էջ 592-593:

1987

4. Երզրումի (Կարիճի) նահանգի ազգաբնակչության տեղաշարժերը 16-18-րդ դարերում, ՀՀ ԳԱ ՊԻ երիտասարդ գիտաշխատողների 21-րդ նստաշրջանի զեկուցումների թեզիսներ (9-11 դեկտեմբեր, 1987), Ե., 1987, էջ 10-12:

1988

5. Ազգաբնակչության տեղաշարժերը Երզրումի նահանգի Բայազետ, Դիադին, Խամուր և Ալաշկերտ գավառներում 19-րդ դ. առաջին երեսնամյակին, Լրաբեր հասարակական գիտությունների (ԼՀԳ), 1988, թիվ 5, էջ 13-24:
6. Էթնիկական տեղաշարժերը Երզրումի նահանգում 19-րդ դ. առաջին տասնամյակներին, ՀՀ ԳԱ ՀԱԻ երիտասարդ գիտնականների 8-րդ կոնֆերանսի թեզիսներ (19-21 ապրիլ, 1988), Ե., 1988, էջ 51-53:

1989

7. Армянское население области Эрзурум Западной Армении в первое тридцатилетие XIX века (историко-демографическое исследование), автореферат диссертации на соискание ученой степ. канд. ист. наук, Е., 1989, 18 с.

1990

8. Ախալքալա Հայկական համառոտ հանրագիտարան, (ՀՀՀ) հ. 1, Ե., 1990, էջ 98:
9. Ախալքալայի շրջան (ՀՀՀ) հ. 1, էջ 99:
10. Ախալքալաք (ՀՀՀ) հ. 1, էջ 99-100:
11. Ախալքալաքի շրջան (ՀՀՀ) հ. 1, էջ 100:
12. Կարծիքներ (Գիտության զարգացման հեռանկարների մասին), Միտք, Ե., 1990, 6 (9) դեկտեմբերի, էջ 1:

1991

13. Абелян Погос, Армянский вопрос, энциклопедия, Е., 1991, с. 7.
14. Алашкерт, Армянский вопрос, с. 19.
15. Амасия, Армянский вопрос, с. 22-23.
16. Аравкир, Армянский вопрос, с. 28-29.
17. Аракс, Армянский вопрос, с. 30.
18. Ардаган, Армянский вопрос, с. 31.
19. Ардвин, Армянский вопрос, с. 31-32.
20. Ахалкалак, Армянский вопрос, с. 67.
21. Ахалцха, Армянский вопрос, с. 67-68.

22. Баверд, Армянский вопрос, с. 70-71.
23. Басен, Армянский вопрос, с. 74.
24. Баязет, Армянский вопрос, с. 101.
25. Вилайет, Армянский вопрос, с. 67-68.
26. Гегамян Егише, Армянский вопрос, с. 109-110.
27. Держан, Армянский вопрос, с. 161.
28. Евфрат, Армянский вопрос, с. 171.
29. Ерзнка, Армянский вопрос, с. 173.
30. Каракилиса, Армянский вопрос, с. 191.
31. Карс, Армянский вопрос, с. 193.
32. Карсская область, Армянский вопрос, с. 194-195.
33. Кеги, Армянский вопрос, с. 197-198.
34. Кесария, Армянский вопрос, с. 200-201.
35. Малатия, Армянский вопрос, с. 219-220.
36. Олти, Армянский вопрос, с. 252.
37. Самеун, Армянский вопрос, с. 287-288.
38. 38.Себастиийский вилайет, Армянский вопрос, с. 295-296.
39. Себастиа, Армянский вопрос, с. 296.
40. Спер, Армянский вопрос, с. 306.
41. Сурмалу, Армянский вопрос, с. 308.
42. Ташян Аковос, Армянский вопрос, с. 311.
43. Тортум, Армянский вопрос, с. 315.
44. Трапезунд, Армянский вопрос, с. 315-316.
45. Трапезундский вилайет, Армянский вопрос, с. 317.
46. Хнус, Армянский вопрос, энциклопедия, с. 332.
47. Шапин-Гарахисар, Армянский вопрос, с. 340.
48. Эрзрум, Армянский вопрос, с. 344-345.
49. Эрзрумский вилайет, Армянский вопрос, с. 344-345.
50. Յեղասպանութեան պատմութիւնից, Ազատամարտ, Ե., 1991, 24 ապրիլ, էջ 4, 5, 9:
51. Գետաշենցիները Խանասորի արշաւանքում, Ազատամարտ, Ե., 1991, 29 յունիսի, էջ 2:

1992

52. Ջավախքի գողգոթան, «Ազատամարտ», 1992, 24 ապրիլ:
53. Գետաշենցիները Խանասորի արշաւանքում, Ալիք, Թեհրան, 1992, 29 հունիս, էջ 2-3 և 2004, 25 հունիս, էջ 1-3:

1993

54. Karavayar / Kelpachar/ , Tierra de piedras para molinos, Armenia, Buenos Aires, jueves 24 de junio de 1993, էջ 5-8:
55. Հայկական Քարվաճառ եւ Աղահեճք գաւառները պատմութեան մէջ, Դրոշակ, Աթենք, 1993, 4 նոյեմբեր – 17 նոյեմբեր, թիվ 15, էջ 23-29:
56. Քարտեզի մեր գույները, Հայաստան, Ե., 1993, 4 մայիսի, թիվ 46, էջ 2, 5 մայիսի, թիվ 47, էջ 3:
57. Քելբաջարի և Լաչինի պատմությունից, Հայրենիքի ծայն, Ե., 1993, 28 մայիս, էջ 6, 15 հունիս, էջ 6:

1994

58. Երզրում. Երզրումի նահանգի հայ ազգաբնակչությունը 19-րդ դարի առաջին երեսնամյակին (պատմաժողովրդա գրական ուսումնասիրություն), Ե., 1994:
59. 1918 թ. մայիսեան հերոսամարտերը եւ դրանց նախորդող դէպքերը, Ազատամարտ, 1994, 27 մայիսի-2 յունիսի, թիվ 21, էջ 6:

1995

60. Եղեռնի քաղաքականության ձևավորման ակունքները (15-րդ դարի վերջ – 1915 թ.), (պատմաժողովրդագրական ակնարկ Երզրունի նահանգի օրինակով), Հայոց ցեղասպանություն. պատճառներ և դասեր, հոդվածների ժողովածու, մաս 1, Ե., 1995, էջ 37-59:
61. Ջավախք. պատմական ակնարկ, Իրան-նամե, 1995, թիվ 6, 1996, թիվ 1, էջ 14-19:
62. Երզրուն (Կարին) քաղաք (ՀՀՀ), հ. 2, Ե., 1995, էջ 238-239:
63. Երզրունի նահանգ (ՀՀՀ), հ. 2, էջ 239-243:
64. Բարձրարժեք ժողովածու հայկական հարցի և հայոց ցեղասպանության մասին, Հայաստանի Հանրապետություն, 1995, 23 ապրիլ, էջ 41:

1996

65. Աբեյան Պողոս, Հայկական հարց, հանրագիտարան, Ե., 1996, էջ 7:
66. Ալաշկերտ, Հայկական հարց, Ե., 1996, էջ 20:
67. Ախալցխա, Հայկական հարց, էջ 24:
68. Ախալքալաք, Հայկական հարց, էջ 25:
69. Ամասիա, Հայկական հարց, էջ 29-30:
70. Արաբկիր, Հայկական հարց, էջ 51-52:
71. «Արաքս», Հայկական հարց, էջ 53:
72. Արդահան, Հայկական հարց, էջ 54:
73. Արդվին, Հայկական հարց, էջ 54-55:
74. Բաբերդ, Հայկական հարց, էջ 70-71:
75. Բայազետ, Հայկական հարց, էջ 76:
76. Բասեն, Հայկական հարց, էջ 78:
77. Գեղամյան Եղիշե, Հայկական հարց, էջ 98:
78. Դերջան, Հայկական հարց, էջ 113:
79. Երզնկա, Հայկական հարց, էջ 122:
80. Եփրատ, Հայկական հարց, էջ 126-127:
81. Երզրուն, Հայկական հարց, էջ 134-136:
82. Երզրունի նահանգ, Հայկական հարց, էջ 136-137:
83. Թորթուն, Հայկական հարց, էջ 141:
84. Խնուս, Հայկական հարց, էջ 170:
85. Կարաքիլիսա, Հայկական հարց, էջ 177-178:
86. Կարս, Հայկական հարց, էջ 178-179:
87. Կարսի մարզ, Հայկական հարց, էջ 180-181:
88. Կեսարիա, Հայկական հարց, էջ 182-183:
89. Մալաթիա, Հայկական հարց, էջ 293-294:
90. Շապին Գարահիսար, Հայկական հարց, էջ 363-364:
91. Սամսուն, Հայկական հարց, էջ 397:
92. Սեբաստիա, Հայկական հարց, էջ 407:
93. Սեբաստիայի նահանգ, Հայկական հարց, էջ 407-408:
94. Սպեր, Հայկական հարց, էջ 420:
95. Սուրմալու, Հայկական հարց, էջ 422:
96. Տաշչյան Հակոբոս, Հայկական հարց, էջ 439:
97. Տրապիզոն, Հայկական հարց, էջ 442-443:
98. Տրապիզոնի նահանգ, Հայկական հարց, էջ 444-445:
99. Քըղի, Հայկական հարց, էջ 460:
100. Օլթի Հայկական հարց, էջ 463:

1997

101. Երկրից է սկսվում Էրզիրը. Ուղևորության դասերը, 02, Ե., 1997, 25 սեպտեմբեր, թիվ 38, էջ 11:

1998

102. Հայոց պատմություն, ուսումնական ձեռնարկ, Ե., 1998:

103. Ջալալխըբ հին եւ միջին դարերում, Հանդես ամսօրեայ, 1998, թիւ 1-12, էջ 325-344:

104. Եղեռնի քաղաքականության ձևավորման ակունքները (15-րդ դարի վերջ – 1915 թ.), (պատմա-ժողովրդագրական ակնարկ Էրզրումի նահանգի օրինակով), (նույն հոդվածի վերահրատարակված տարբերակը), Հայոց ցեղասպանությունը. ուսումնասիրություններ, Ե., 2001, էջ 35-55:

105. Ժողովրդագրական տեղաշարժերը Ջավախքում և Ախալցխայի գավառում 19-րդ դարի առաջին քառորդին, Իրան-նամե, 1998, թիվ 1-2-3, էջ 12-16:

106. Ջավախքի հիմնահարցը, ԼՅԳ, 1998, թիվ 3, էջ 17- 32:

107. Արևմտահայ տեղաշարժերը և ռուսական քաղաքականությունը 19-րդ դարի առաջին քառորդին, «Հայ-ռուսական հարաբերությունների պատմության հարցեր (նյութերի ժողովածու)», Ե., 1998, էջ 45-56:

108. Դիմանկար առանց դիմախեղման. ժողովրդագրական տեղաշարժերը Ջավախքում և Ախալցխայի գավառում 19-րդ դարի առաջին քառորդին, Հզոր հայրենիք, 1998, 30 դեկտեմբեր, թիվ 25, էջ 3-4:

109. Էրզրումի նահանգի ժողովրդագրական պատկերը (16-րդ դ. – 20-րդ դ. սկիզբ), Հայ կյանք, Լոս-Անջելես, 1998, 19-25 նոյեմբեր, էջ 10-11, 40-41:

110. Ջավախք. պատմությունն ինչպես որ կա, Հզոր հայրենիք, 1998, 28 հոկտեմբեր, էջ 3-4, 4 նոյեմբեր, էջ 3-4:

111. Հայոց պատմության մեկ էջը. Ջավախք, Բյուրակն, գրական հանդես, Աբովյան, 1998, հուլիս, թիվ 3, էջ 6-8:

1999

112. Ջավախք. պատմության ուրվագծեր, Ե., 1999:

113. Ջալալխըբի հիմնահարցը եւ հայ դատը, «Ազդակ», բացառիկ, Պէյրուք, 1999, 24 ապրիլ, էջ 106-114:

114. Ժողովրդագրական տեղաշարժերի միտումները Էրզումի նահանգում (16-րդ դ. սկիզբ - 20-րդ դ. սկիզբ), Պատմա-բանասիրական հանդես (ՊԲՀ), 1999, թիվ 2-3, էջ 122-129:

115. Գեղամյանց Հ., Կարապետ արքեպիսկոպոս (կենսագրություն), Ե., 1999, առաջաբանի և ծանոթագրությունների հեղինակ:

116. История Армении с древнейших времен до наших дней, авторский кол., Ե., 1999, гл. 10-15, ст. 101-142.

117. Pages of the Ethno-Demographic History of Javakhq, Ethnoregional Policy of Armenia and Georgia. Materials of Round Table April 16-19, 1999, Yerevan, p. 75-78:

118. Մեծավորը. այր մի Կարապետ արքեպիսկոպոս Բագրատունի անունով (ծննդյան 220 - ամյակի առթիվ), Հզոր Հայրենիք, 1999, 7-14 ապրիլ, էջ 6:

119. «Համագործակցություն». ու՞մ հետ և հանուն ինչի՞, Հայոց աշխարհ, 11 մարտի, 1999:

2000

120. Սուլթանական կառավարության քաղաքականությունն Արևմտյան Հայաստանում և արևմտահայ ժողովրդագրական տեղաշարժերի միտումները: Հայկական հարց. Հայկական հարցի միջազգայնացման 120-ամյակին նվիրված գիտաժողովի նյութեր (նոյեմբեր 1998), մատենաշար, թիվ 1, Ե., 2000, էջ 47-52:

121. Lessons of Armeno-Georgian Relations and the Current Situation, 2nd Armenian-Georgian Political and Intellectual Dialogue, Tbilisi and Yerevan, 12-14 april, 2000, London, 2000, p. 10-14.

122. Շիրինյան Ս., Ախալքալաքցիներ, առաջաբանի հեղինակ և խմբագիր, Ե., 2000:
123. Հայոց պատմություն, դասագիրք 5-րդ դասարանի համար, համահեղինակ Գ. Սարգսյանի հետ, թեմա 6-9, Ե., 2000, էջ 39-61:
124. Հայոց պատմություն, դասագիրք 8-րդ դասարանի համար, համահեղինակ Կ. Խուդավերդյանի հետ, թեմա 8, 13, Ե., 2000, էջ 80-89, 154-164:
125. Անմնացորդ նվիրում, անմար հավատ (Սերգեյ Շիրինյանի ծննդյան 80 ամյակի առթիվ), Հայաստանի կոմունիստ, 2000, 22-29 դեկտեմբեր, թիվ 50, էջ 5:
126. Уроки армяно-грузинских отношений, Ноев ковчег, Москва-Ереван, 2000, сентябрь, с.1, 3.

2001

127. Ախալքալաքի նահանգի վարչաժողովրդագրական պատկերը ըստ թուրքական հարկացուցակների (16-րդ դարի վերջ-18-րդ դարի սկիզբ), Հայոց պատմության հարցեր, Գիտական հոդվածների ժողովածու, հ. 2, Ե., 2001, էջ 26-40:
128. Հայկական կոտորածները Ախալքալաքի գավառում 1918 և 1921 թթ., Հայոց ցեղասպանության պատմության և պատմագրության հարցեր, գիտական աշխատություններ, թիվ 4, Ե., 2001, էջ 3-12:
129. Ջավախքի պատմական անցյալից, Գիտական աշխատություններ, հ. 3, Գյումրի, 2001, էջ 106-114:
130. Պատմություն, դասագիրք հանրակրթական դպրոցի 10-րդ դասարանի համար, Երևան, 2001, գլուխ 9, Արևելյան հարցը, § 1, 2, 3, էջ 97-108:
131. Уроки армяно-грузинских отношений и проблема Джавахка, Կանթեղ, գիտական հոդվածների ժողովածու հ. 2, Ե., 2001, էջ 166-179:
132. Javakhk, Asbarez daili, 2001, 11 August, էջ 4, 7:
133. Այսպես է եղել, Լեռնաշխարհ, Նինոծմինդա, 2001, նոյեմբեր, թիվ 4, էջ 2:
134. Անմնացորդ նվիրումով. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշճյանի ծննդյան 60 ամյակը, Հայաստանի Հանրապետություն, 2001, 10 հունվար, էջ 3:
135. Հայ պամաբանների իրական խնդիրները, Հայաստանի Հանրապետություն, 2001, 30 հոկտեմբեր, էջ 5 (համահեղինակ):
136. Ջավախքցիները արեւմտահայ ազատագրական պայքարում (19-րդ դարի վերջ, 20-րդ դարի սկիզբ), «Ավարայրի խորհուրդը» գիտաժողովի նյութեր, Ս. Մեսրոպ Մաշտոց դպրատուն, 24-26 մայիսի, 2001, էջ 79-81:

2002

137. Ջաւախքի պատմութիւն, Հայրենի Ջաւախք, հոդվածների ժողովածու, 5 մասից բաղկացած հոդվածաշար, Պէյրուք, 2002, էջ 39-95:
138. Ջաւախքցիները արեւմտահայ ազատագրական պայքարում, Հայրենի Ջաւախք, հոդվածների ժողովածու, Պէյրուք, 2002, էջ 96-107:
139. Հոգեւոր-եկեղեցական կեանքը Ջաւախքում, Հայրենի Ջաւախք, հոդվածների ժողովածու, Պէյրուք, 2002, էջ 166-176:
140. Ջաւախքը եւ հայ ազգային-ազատագրական շարժումները, Կերոն – 2002, Ջաւախքեան գիտաժողովի նիւթեր, Ե. 2002, էջ 117-129:
141. Հայ-վրացական տարածքային խնդիրները և Օսմանյան Թուրքիան 1917-1918 թթ.», «Պատմություն», թիվ 1, Ե., 2002, էջ 62-76:
142. Ջավախքը 19-րդ դարում և 20-րդ դարի առաջին քառորդին (պատմաքննական ուսումնասիրություն), պատմական գիտությունների դոկտորի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Ե., 2002, 39 էջ:
143. Օսմանյան կառավարության ժողովրդագրական քաղաքականությունը որպես ցեղասպանության դրսևորում ըստ Էրզրումի և Ախալքալաքի նահանգների օրինակների, «Թուրքագիտական և օսմանագիտական հետազոտություններ», Ե., 2002, էջ 39-47:

144. Ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյան (ծննդյան 75-ամյակի առթիվ), ՊԲՀ, 2002, թիվ 3, էջ 299-302:
145. Վլադիմիր Խոջաբեկյան. Հայաստանի բնակչության վերարտադրությունը և տեղաշարժերը 19-20-րդ դարերում, 21-րդ դարի շեմին. Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 526 էջ (գրախոսություն), ՊԲՀ, 2002, թիվ 3, էջ 293-295:
146. Аветисян Г., Мелкоян А., О научно-практической деятельности иностранного члена НАН РА Ричарда Ованнисяна, Голос Армении, 2002, 14 сентября, с. 1-4.

2003

147. Ջավախքը 19-րդ դարում և 20-րդ դարի առաջին քառորդին - Ե., «Զանգակ – 97» հրատարակչություն, 2003, 544 էջ:
148. Արիլեան Եղեռնի 88-րդ տարելիցի համազգային յուշահանդեսին դոկտ. Աշոտ Մելքոնեանի խօսքը, Արև, Գահիրե, 2003, 15 բնայիս, էջ 2, 16 մայիս, էջ 2:
149. The Demography of the Province of Erzerum£ Sixteenth-Twentieth Centuries. Armenian Karin/Erzerum, Edited by Richard G. Hovannisian, California, 2003, pp. 134-145.
150. Պատմական ժողովրդագրությունը հայագիտության կարևոր բնագավառ, «Հայագիտության արդի վիճակը և նրա զարգացման հեռանկարները» հայագիտական միջազգային համաժողովի (Երևան, 2003, 15-20 սեպտեմբեր) զեկուցումների դրույթներ, Ե., 2003, էջ 56-57:
151. Գուգարաց աշխարհի Ջավախք գավառը. «Հայոց հին պատմության հիմնահարցեր. Հայկական լեռնաշխարհը հայոց և համաշխարհային քաղաքակրթության բնօրրան» գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Ե., 2003, էջ 33:
152. Армения в контексте внешней политики России в первой трети XIX века (некоторые аспекты), Вестник Российско-Армянского университета; гуманитарные и общественные науки, Ер., 2003, N 1, с. 14-17.
153. Իսկական գիտականության և հայրենասիրության սահմանները. Մի աղմկահարույց, բայց շինծու պատմության մասին (համահեղինակներ՝ Վ. Բարխուդարյան և Բ. Հարությունյան), Հայաստանի Հանրապետություն, 26 դեկտեմբեր, 2003, էջ 5:

2004

154. Армяно-грузинские отношения: история и политика, «Ասպնջակ», 1-15 մարտ, էջ 8-10:
155. Ջավախք լեռնաշխարհը հայ գրականության մեջ. Մ. Սարգսյանի «Խաչված քաղաքը» վեպը, «Քոնահապետ ներկայությունը. Ջավախքը իր զավակին՝ Մկրտիչ Սարգսյանին», Ե., 2004, էջ 67-73:
156. Հայոց պատմության նոր բազմահատորյակի հրատարակությունը հայագիտության առաջնակարգ խնդիրներից է, Գիտություն, 2004, մարտ, թիվ 5, էջ 4:
157. Ներսես Աշտարակեցի կաթողիկոս և Կարապետ արքեպիսկոպոս Բագրատունի, Ներսես Աշտարակեցի պաշտպան հայրենյաց, գիտաժողովի հիմնադրույթներ, Ս. Մեսրոպ Մաշտոց դպրատուն, 4 հունիսի, 2004, էջ 17-18:
158. Հայաստանի պատմական ժողովրդագրության հիմնահարցեր. Հայկական լեռնաշխարհը հայ էթնոսի բնօրրան (այսուհետև՝ ՀՊԺՀ), Հայագիտական գիտաժողովի (2004 թ. հունիսի 17-19) զեկուցումների հիմնադրույթներ, Առաջաբան, Ե., 2004, էջ 6-7:
159. Սասունի 1904 թ. հերոսամարտը հարյուրամյա հեռավորությունից, ՀՊԺՀ, Ե., 2004, էջ 7-8:
160. Հայ բնակչության էթնոկրոնական դիմախելման գործընթացներն Արևմտյան Հայաստանում 16-18-րդ դարերում, ՀՊԺՀ, Ե., 2004, էջ 43-45:
161. L'Arménie de l'Ouest dans la sphère des relations commerciales de l'Est et de l'Ouest, Armeniaca, études d'histoire et de culture arméniennes, textes réunies par Robert Dermerguerian, Marseille, 2004, p. 241-252.
162. ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի պատմության ինստիտուտի տնօրեն (ողջույնի խոսք), Ռազմավարական և ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոն: Տասնամյա հանրագումար, Ե., 2004, էջ 78-79:

163. Ուշագրավ աշխատություն. Ֆյոդր Ելիսեև. «Կազակները կովկասյան ճակատում 1914-1917», (գրախոսություն և աղբյուրագիտություն), Բանբեր Հայաստանի արխիվների (ԲՀԱ), Ե., 2004, թիվ 1, էջ 174-191:
164. Հայաստանի ազգային արխիվի տնօրեն Ա. Վիրաբյանին (շնորհավորական խոսք՝ Ազգային արխիվի 80-ամյակի կապակցությամբ), ԲՀԱ, 2004, թիվ 1, էջ 4-5:
165. Մեծ Հայքի Գուգարք աշխարհի Ջավախք գավառը, «Հայկական լեռնաշխարհը հայոց և համաշխարհային քաղաքակրթության բնօրրան» հայագիտական գիտաժողովի (Երևան, 2003, 13-15 նոյեմբեր) զեկուցումներ, Ե., 2004, էջ 201-221:
166. Առաջաբանի փոխարեն, «Հայկական լեռնաշխարհը հայոց և համաշխարհային քաղաքակրթության բնօրրան» գիտաժողովի զեկուցումներ, էջ 3-5:
167. Բարի ու նվիրական անուն՝ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշճյան, Հայաստանի Հանրապետություն, 2004, 4 դեկտեմբեր, էջ 5:
168. 169. Պատմական ժողովրդագրությունը հայագիտության կարևոր բնագավառ, «Հայագիտության արդի վիճակը և զարգացման հեռանկարները», միջազգային համաժողով (Երևան, 15-20 սեպտեմբերի, 2003 թ.), զեկուցումների ժողովածու, Ե., 2004, էջ 237-242:
169. Историко-политическое значение присоединения Восточной Армении к России (1801-1828), Вестник Российско-Армянского университета; гуманитарные и общественные науки, Ер., 2004, N 2, с. 80-84.
170. Մեծ նուիրեալը, Հայրենիք, Բոսթոն, 2004, ամիս՝ նոյեմբեր-դեկտեմբեր, էջ 3, 14: Նույն հոդվածը տե՛ս Ազդակ, 2004, 11 նոյեմբեր, էջ 4:

2005

171. Նյութեր Ախալցխայի և Ախալքալաքի դպրոցների պատմությունից (19-րդ դար-20-րդ դարի սկիզբ), 178 էջ, Ե., 2005:
172. 1918 թ. մայիսյան գոյապայքարի պատմության նոր էջ, 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերի և Հայաստանի Առաջին Հանրապետության 85-ամյակին նվիրված գիտաժողովի նյութեր, Երևան, 2005, էջ 19-30:
173. Հայաստանը տարածաշրջանային գործընթացներում. պատմություն և արդիականություն, Տեսակետ, Ե., 2005, մարտ, թիվ 16, էջ 30-34, 51-54: Նույն հոդվածն արտատպված տե՛ս Ալիք, Թեհրան, 2005, 25 ապրիլի, էջ 4 և Ազդակ, 2005, 26 օգոստոս, էջ 8-11:
174. Լոռու և Ջավախքի հիմնախնդիրը (1917-1920 թթ.), Օրենք և իրականություն, 2005, թիվ 3, մարտ, էջ 6-10:
175. Հայ դատի և հայոց ցեղասպանության հետապնդման ու դատապարտման ռազմավարությունը, Մեծ եղեռն – 90, Հանրապետական գիտական նստաշրջանի նյութեր, Գյումրի, 2005, էջ 67-73:
176. 1915 թ. հայոց մեծ եղեռնը (Լռութիւն. Հրաման Կոստանդնուպոլսէն, գիրք 1, սցենարը՝ Ռուբէն Ծատուրեան, նկարիչ՝ Տիգրան, Սանգասարեան), Ե., էջ 47-49:
177. Մեծ նուիրեալը, Living Faith. The Life and Service of Archbishop Mesrob Ashjian, New York, 2005, p. 40-47.
178. Hrair Hawk Katcherian and Arch. Mesrob Ashjian, Yergir (Երկիր - Արևմտյան Հայաստան 1997-2002, լուսանկարների ալբոմ), Լուսանկարներու ծանօթագրութիւնները՝ Աշոտ Մելքոնեանի), Ե., 2005, էջ 15-240:
179. Հայաստանի անկախ պետականութեան գոյութեան պայմաններում Հայ դատի հետապնդման գործօճները եւ ռազմավարութիւնը, Համազգային ուխտի վերանորոգման 90 ամեակ (1915-2005), հրատարակութիւն Ալիք հաստատութեան, Թեհրան, 2005, էջ 4-9:
180. Հայ բնակչության էթնոկրոնական դիմախեղման գործընթացներն Արևմտյան Հայաստանում 16-18-րդ դարերում, Հայոց պատմության հարցեր, գիտական հոդվածների ժողովածու, թիվ 5 (2004 թ. հունիսի 17-19-ին կայացած «Հայաստանի պատմական ժողովրդագրության հիմնահարցեր» գիտաժողովի նյութեր), Ե., 2005, էջ 47-60:

181. Հայոց պատմության հարցեր, գիտական հոդվածների ժողովածու, թիվ 5, Առաջաբան, էջ 3-4:
182. Հայոց մեծ եղբունը (համահեղինակ Յովհ. Ավագյանի հետ), Ասպնջակ, 2005, 1-30 ապրիլի, թիվ 4, էջ 4-9:
183. Առաջաբանի փոխարեն, Իսոյան Ա., Սամցխե-Ջավախքի նշանավոր հայորդիները, հ.1, Ե., 2005, էջ 5-7:
184. Հայաստանում Հայագիտական կենտրոն ստեղծելու մասին, Գիտություն, 2005, հոկտեմբեր, թիվ 8, էջ 2:
185. Եւ հոգեբանօրէն, եւ ռազմավարութեան ու հայեցակարգային առումով լիովին պէտք է պատրաստ լինենք 21-րդ դարի մարտահրաւիրներին, «Հայ դատն այսօր» խորհրդածողովում ներկայացած զեկոյցներ, Ալիք, 2005, 29-31 հոկտեմբեր-1 նոյեմբեր, էջ 3: Տես նաև «Ալիք» բացառիկ, 2005, 31 դեկտեմբեր, թիւ 279, էջ 96-101 և Հայ դատն այսօր, յօդածների ժողովածու, Թեհրան, 2005, էջ 87-97:
186. Ջավախքի տեղանունների հարցի շուրջ, Հայոց պատմության հարցեր, գիտական հոդվածների ժողովածու, թիվ 6, Ե., 2005, էջ 46-62:
187. Հայկական Աղահեճք և Վայկունիք գավառները «Լաչին-Քելբաջար» աշխարհաքաղաքական սեպի վերածվելու պատմությունից, 20-րդ դարասկզբին ԼՂՀ Քաշաթաղի շրջանի հայկական գյուղերի բնակիչների բռնի տեղահանման 100-ամյակին նվիրված գիտաժողովի նյութերը, Բերձոր, 2005, էջ 70-82:

2006

188. Ջավախքը պատմության հերթական մարտահրավերի առջև, Ջավախքը 21-րդ դարի մարտահրավերներին ընդառաջ (խորհրդածողովի նյութերի ժողովածու), Ե., 2006, էջ 54-63:
189. Հայ լեզուն որպես ազգապահպանումի միջոց, պետական հիմքի վրայ եւ առկայ կարելիութիւններու օգտագործում, Հայեցի դաստիարակութիւն եւ հայերէն լեզուի ուսուցում, ՀԲԸՄ խորհրդակցական համագումար, Գահիրէ, 2006, 14 ապրիլ, էջ 22-27: Տես նույնը The Armenian Language as a Means of Survival: Historical Perspective and Profinting from Existing Possibilities, Armenian Education and Armenian Language Teaching, AGBU Seminar, Cairo, 2006, 14 april, p. 18-23.
190. Джавахкцы в борьбе за Еркир, Анив , N 2, Москва, 2006, с. 86-91.
191. Հայ-վրացական սահմանային խնդիրը 1917-1920 թուականներին, Արարատ, Պէյրուք, 2006, 1 յունուար, էջ 3-10:
192. Համշէն. պատմա-աշխարհագրական ակնարկ (16-20-րդ դարեր), Ազդակ, Պէյրուք, 2006, 1 յունուար, էջ 53-56:
193. Արցախ-Ջավախք. պատմական զուգահեռներ, «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն. անցյալը, ներկան և ապագան», միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Ե., 2006, էջ 88-89:
194. Ներսես Ե Աշտարակեցի կաթողիկոս և Կարապետ արքեպիսկոպոս Բագրատունի (կենսագրական զուգահեռներ), Էջմիածին, 2006, յուլիս-օգոստոս, էջ 129-134:

2007

195. Երկու խօսք, Ներսիսեան Ա., Ռուբէն, Ե., 2007, էջ 4-7:
196. Արցախ-Ջավախք. պատմական զուգահեռներ, «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն. անցյալը, ներկան և ապագան», միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների նյութեր, Ե., 2007, էջ 145-158:
197. Hemşin. Tarih-coğrafya bakışı (16.-20. yy.), Hemşin ve hemşinli ermeniler (konferans makaleleri), Yerevan, 2007, s. 26-36.
198. Արևմտյան Հայաստանի ճամփաներով (համահեղինակ Ա. Խաչատրյանի, Կ. Խաչատրյանի և Վ. Մելիքյանի հետ), Գիտահետազոտական աշխատանքի ուղեծրում (դասախոսների գիտական զե-

կուցումների ժողովածու՝ նվիրված համալսարանի 15-ամյակին, պրակ երրորդ), «Յրաչա Աճառ-յան» համալսարան, Ե., 2007, էջ 74-83:

199. Մենք կորցրեցինք մեծ հայի, Նվիրյալը (վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի մասին), Ե., 2007, էջ 341-344:
200. Առաջաբանի փոխարեն, Մեր դժուար ժամանակների մեծ հայը. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշ-ճեան, (կազմողներ՝ Աշոտ Մելքոնեան, Յովիկ Մկրտիչեան, Հռիփսիմե Աշճեան), «Մեսրոպ արքե-պիսկոպոս Աշճեան» մատենաշար, թիւ 1, Ե., 2007, էջ 3-4:
201. Բարի ու նուիրական անուն՝ Մեսրոպ արք. Աշճեան, Մեր դժուար ժամանակների մեծ հայը. Մես-րոպ արքեպիսկոպոս Աշճեան, Ե., 2007, էջ 38-40:
202. Javakhk in the 19th Century and the 1st Quarter of the 20th Century (A Historical Research), Yerevan, 2007, 256 pages.
203. Ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյան. ծննդյան 80-ամյակի առթիվ (համահեղինակ ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ռ. Մարտիրոսյանի հետ), Ազգ, 2007, 25 սեպտեմբեր, էջ 8:
204. Վաստակաշատ պատմաբանը. ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյանի ծննդյան 80-ամյակը (համահեղինակ ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ռ. Մարտիրոսյանի հետ), Գիտություն, 2007, սեպտեմբեր, թիվ 5, էջ 2:
205. Ջավախք, Armenia. Örmény kulturális, közéleti folyóirat, Budapest, 2007, november, էջ 13-15:
206. Ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյան (ծննդյան 80-ամյակի առթիվ), (համահեղինակ Պ. Չո-բանյանի հետ) ՊԲՀ, 2007, թիվ 3, էջ 260-268:

2008

207. Հայոց պատմություն. հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը (համահեղինակ Է. Լ. Դանիել-յան), Ե., 2008, էջ 221-351:
208. Հայաստան աշխարհի անմահության խորհուրդը, Երևակ, Ե., 2008, ապրիլ, թիվ 1/3, էջ 42-43:
209. Ջավախքը հին և միջին դարերում, (պատմական ակնարկ), Ազդարար, Կալկաթա-Վանաձոր, 2008, թիվ 3 (21), էջ 23-25:
210. Արարատ. Հայոց անմահության խորհուրդը, Ե., «Տիգրան Մեծ» հրատ., 2008, 96 էջ + 114 լու-սանկար:
211. Հայաստանը պետական գաղտնի փաստաթղթերում (1922-1929 թթ.), կազմող և առաջաբանի հեղինակ՝ Վ. Ղազախեցյանի հետ, Ե., «Գիտություն» հրատ., 2008, 352 էջ:
212. Արևմտյան Հայաստանում օսմանյան իշխանությունների ժողովրդագրական քաղաքականու-թյան միտումները (XVI դ. - XIXդ. սկիզբ), Հայկական պահանջատիրության հիմնահարցերը, 2008 թ. ապրիլի 19-21-ին Կիպրոսում անցկացված միջազգային գիտաժողովի գիտական զեկուցումնե-րի ժողովածու, Մոսկվա, 2008, էջ 108-125:
213. Վաստակաշատ հայագետի արգասաբեր ուղին. ակադեմիկոս Հրաչիկ Սիմոնյանի ծննդյան 80-ամյակի առթիվ (Է. Մինասյանի հետ), Ազգ, 2008, 9 դեկտեմբեր, էջ 4 :
214. Հայ-վրացական պատերազմը (1918 թ. դեկտեմբեր), պատմական քարտեզ, մասշտաբ 1:550 000, «Հայաստանի ազգային ատլաս», հ. Բ, Ե., 2008, էջ 100:

2009

215. Ներածություն. «Հայոց պատմություն» առարկայի մասին (Հայոց պատմություն. 10-րդ դասա-րան, հունանիտար հոսքի դասագիրք, գլխ. խմբագիրներ՝ Աշոտ Մելքոնյան, Արամ Սիմոնյան), Երևան, Ջանգակ, 2009, էջ 3-6:
216. Հայկական քաղաքակրթության ձևավորման պատմաաշխարհագրական պայմանները (Հայոց պատմություն. 10-րդ դասարան, հունանիտար հոսքի դասագիրք.), Երևան, 2009, էջ 6-8:

217. Ներածություն. «Հայոց պատմություն» առարկան ավագ դպրոցում (Հայոց պատմություն. 10-րդ դասարան, ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր, գլխ. խմբագիրներ՝ Աշոտ Սելբոնյան, Արամ Սինոնյան), Երևան, Ջանգակ, 2009, էջ 3–6:
218. Հայկական քաղաքակրթության ձևավորման պատմաաշխարհագրական պայմանները (Հայոց պատմություն. 10-րդ դասարան, ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր), Երևան, 2009, էջ 6-8:
219. Հայոց պետականությունը 11-14-րդ դարերում (Հայոց պատմություն. 10-րդ դասարան, ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր), Երևան, 2009, էջ 167-174:
220. Արևմտյան Հայաստանում օսմանյան իշխանությունների ժողովրդագրական քաղաքականության միտումները (XVI դար – XX դարի սկիզբ), Արևմտահայության պահանջատիրության հիմնախնդիրները գիտագործնական միջազգային գիտաժողով, Կիպրոս-Նիկոսիա, 18-19 ապրիլի 2008 թ., գիտական զեկուցումների ժողովածու, Ե., 2009, էջ 107-120:
221. Tendencies of Demographic Policy of the Ottoman Authorities in Western Armenia (XVI century – beginning of the XX century), The Main Issues of Western Armenians Claims (International Research and Practical Conference, Cyprus, Nicosia, April 18-19, 2009, p. 101-116.
222. «Հայոց պատմություն» առարկան ավագ դպրոցում, Հայոց պատմություն. 10-րդ դասարան, ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր (ԸԲՄԳ), Երևան, Ջանգակ, 2009, էջ 3-6:
223. Միացյալ Հայաստանի հռչակագրի պատմական խորհուրդը, Միացյալ Հայաստանի հռչակագրի պատմական խորհուրդը, Հանրապետական գիտաժողովի նյութեր, Վանաձոր 2009, էջ 4-8:
224. Ethno-Religious Processes and the Problem of the Regional Identity, 4th International Conference “Via Egnatia: Peoples and States – Cultur, Political, Regional Identities in the Past and Today“, Abstracts of Papers, Tbilisi, 2009, p. 64-65.
225. Тенденции демографической политики османских властей в Западной Армении (XVI в. - начало XX в.), Основополагающие правые требования западного армянства (международная научно-практическая конференция), Москва, 2009, с. 110-125.
226. Ջավախքի պատմությունը, Ջավախք, Վաչիան, հասարակական հանդես, 2009, թիվ 1, էջ 7-12:
227. Ռուբեն Սաֆրաստյան, Օսմանյան կայսրություն. ցեղասպանության ծրագրի ծագումնաբանությունը (1876-1920), Երևան, «Լուսակն» հրատ., 2009, 248 էջ:

2010

228. Ջավախքը Հովհաննես Մկրտչյանի հուշերում, Ե., 2010, Առաջաբան, էջ 5-13:
229. Ժողովրդագրական գործընթացների միտումները Էրզրումի նահանգում (XVI դ. – XX դ. սկիզբ)¹, Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի (հոդվածների ժողովածու), Ե., 2010, թիվ 5, էջ 9-18:
230. Ջավախք (պատմական ակնարկ), Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի (հոդվածների ժողովածու), Ե., 2010, թիվ 5, էջ 19-38:
231. Ջավախքը հին եւ միջին դարերում, Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի (հոդվածների ժողովածու), Ե., 2010, թիվ 5, էջ 39-51:
232. Ժողովրդագրական տեղաշարժերը Ջավախքում և Սխալցխայի գավառում 19-րդ դարի առաջին քառորդին, Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի (հոդվածների ժողովածու), Ե., 2010, թիվ 5, էջ 52-61:
233. Արցախ-Ջավախք. պատմական զուգահեռներ, Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի (հոդվածների ժողովածու), Ե., 2010, թիվ 5, էջ 62-74:

¹ Ինչպես սույն հոդվածը, այնպես էլ «Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի» հոդվածների ժողովածուի 5-րդ համարում (Ե., 2010) գետեղված ներքոհիշյալ 5 հոդվածներն արտատպություններ են:

234. Ջավախքի հիմնահարցը, Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի (հողվածների ժողովածու), Ե., 2010, թիվ 5, էջ 75-97:
235. Ներածություն, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսանքների դասագիրք (ԸԲՄՅ), Մելքոնյան Ա., Չոբանյան Պ., Սիմոնյան Ա. և ուրիշներ, , Ե., էջ 4-5:
236. Արևելյան Հայաստանը XIX դարի սկզբին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 26-29:
237. Արևմտյան Հայաստանը XIX դարի սկզբին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 30-32:
238. Արևելյան Հայաստանը Ռուսաստանին միացնելու նոր փուլը, Հայոց պատմություն, (ԸԲՄՅ), 11-րդ դասարան, էջ 33-36:
239. Արևմտահայությունը XIX դարի 20-ական թվականներին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 37-39:
240. Հայաստանը XIX դարի 30-40-ական թվականներին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 39-43:
241. Արևելյան Հարցի սրումը: 1877-1878 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և հայերը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 54-58:
242. Հայկական հարցի միջազգայնացումը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 58-62:
243. Հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 63-66:
244. Ազգային-հասարակական շարժումները, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 66-69:
245. Ազգային պայքարի նոր գաղափարախոսությունը: Ազատագրական խմբակները, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 69-73:
246. Հայ ազգային կուսակցությունները, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 74-78:
247. Ազատագրական պայքարի վերելքը: Հայդուկային շարժումը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 78-82:
248. Արևմտահայերի ցեղասպանության թուրքական ծրագրի իրագործման սկիզբը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 82-85:
249. Ազատագրական պայքարը 1894-1896 թվականներին: Հայկական հարցը և տերությունները, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 86-89:
250. Հայաստանը նորագույն շրջանում, ներածություն, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ԸԲՄՅ), էջ 182:
251. Հայաստանի Հանրապետությունը և Ջավախքը 1918-1920 թթ., Հայոց պատմության հարցեր, գիտական հողվածների ժողովածու, հ. 11, Ե., 2010, էջ 258-284:
252. Ներածություն, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, հումանիտար հոսքի դասագիրք (ՀՀԴ), Մելքոնյան Ա., Բարխուդարյան Վ., Հարությունյան Գ., Չոբանյան Պ., Սիմոնյան Ա., Նազարյան Ա., Ե., Ջանգակ, 2010, էջ 3-4:
253. Հայաստանը 11-րդ դարի երկրորդ կեսին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 29-33:
254. Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը օտար նվաճողների դեմ 12-14-րդ դարերում, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 33-40:
255. Արևելյան Հայաստանը XIX դարի սկզբին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 134-137:
256. Արևմտյան Հայաստանը XIX դարի սկզբին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 138-142:
257. Արևելյան Հայաստանը Ռուսաստանին միացնելու նոր փուլը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 142-147:
258. Արևմտահայությունը XIX դարի 20-ական թվականներին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 147-152:

259. Հայաստանը XIX դարի 30-40-ական թվականներին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 152-156:
260. Արևելյան Հարցի սրումը: 1877-1878 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և հայերը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 169-173:
261. Հայկական հարցի միջազգայնացումը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 173-178:
262. Հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 179-183:
263. Ազգային-հասարակական շարժումները, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 183-187:
264. Ազգային պայքարի նոր գաղափարախոսությունը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 188-190:
265. Ազատագրական խմբակները և կազմակերպությունները, Հայոց պատմություն, (ՀՀԴ), էջ 191-194:
266. Հայ ազգային կուսակցությունները, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 194-201:
267. Ազատագրական պայքարի վերելքը: Հայդուկային շարժումը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 202-206:
268. Արևմտահայերի ցեղասպանության թուրքական ծրագրի իրագործման սկիզբը, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 206-210:
269. Ազատագրական պայքարը 1894-1896 թվականներին, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 211-214:
270. Հայկական հարցը և տերությունները 19-րդ դարի վերջին տասնամյակում, Հայոց պատմություն, 11-րդ դասարան, (ՀՀԴ), էջ 215-218:
271. Առաջաբան, Թերզեան Պերճ, Յետադարձ անդրադարձ, յօդուածներու, ելոյթներու, հարցազրոյցներու եւ ուսումնասիրութեան ժողովածոյ, Գահիրէ, 2010, էջ 13-17:
272. Հայ-վրացական հարաբերությունները: Լոռու և Ջավախքի հիմնահարցերը (Հայոց պատմություն, հատոր IV, գիրք առաջին, նորագույն ժամանակաշրջան, 1918-1945 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի հրատ., Ե., 2010, էջ 116-125):
273. Ջավախքի հիմնախնդիրը, (Հայոց պատմություն, հատոր IV, գիրք առաջին, նորագույն ժամանակաշրջան, 1918-1945 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ հրատ., Ե., 2010, էջ 319-324:
274. Հայությունը խորհրդային հանրապետություններում. Ջավախք (Հայոց պատմություն, հատոր IV, գիրք առաջին, նորագույն ժամանակաշրջան, 1918-1945 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ հրատ., Ե., 2010, էջ 618-623:
275. Հայ-վրացական պատերազմը (1918 թ. դեկտեմբեր), քարտեզ, մասշտաբ 1:700000 (Հայոց պատմություն, հատոր IV, գիրք առաջին, նորագույն ժամանակաշրջան, 1918-1945 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ հրատ., Ե., 2010 (էջ 519-ից հետո):
276. Առաջաբան, Հայոց պատմություն, հատոր III, գիրք առաջին, նոր ժամանակաշրջան), (Է. Կոստանյանի հետ համահեղինակությամբ), ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի հրատ., Ե., 2010, էջ 3-10:
277. Հայաստանի վարչաժողովրդագրական և սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը XVII դարի երկրորդ կեսին և XVIII դարում. Արևմտյան Հայաստան, ժողովրդագրական իրավիճակը (Հայոց պատմություն, հատոր III, գիրք առաջին), էջ 82-86:
278. Արևմտյան Հայաստանը XIX դարի առաջին երեսնամյակում (Հայոց պատմություն, հատոր III, գիրք առաջին), էջ 221- 260:

2011

279. Երկու խոսք, Գեղամ Պետրոսյան, Հայաստանի Հանրապետության հարաբերությունները Ռուսաստանի հետ (1918-1920 թթ.), Ե., 2011, էջ 5-10:
280. Պատմության կեղծարարության թուրք-ադրբեջանական պատմագրության մեթոդաբանական հիմքը, Պատմություն և մշակույթ. ընդդեմ կեղծիքի և ոտնձգության, հանրապետական գիտաժողով,

- ղովի հիմնադրույթներ, Ե., 2011, 4-6 մայիսի, էջ 12-13, նույնը տես ռուսերեն, *Методологическая основа фальсификации истории в турецко-азербайджанской историографии*, с. 71-72.
281. Հայ յեղափոխական դաշնակցության գործունեությունը Ջավախքում: Ջավախքցիները հայ ազատամարտում (19-րդ դարի վերջ և 20-րդ դարի սկիզբ), Հայ յեղափոխական դաշնակցության հիմնադրման 115 եւ 120-ամյակներին նվիրված գիտաժողովների նյութեր, Ե., 2011, էջ 15-27:
282. *The Kars Oblast, 1878-1918, Establishment of Russian Rule, Armenian Kars and Ani*, Edited by Richard G. Hovannisian, California, 2011, pp. 223-241.
283. Ջավախքի պատմական անցյալից, Գիտական աշխատություններ, հ. 3, Գյումրի, 2001, էջ 106-114:²
284. Հայ բնակչության էթնոկրոնական դիմախեղման գործընթացներն Արևմտյան Հայաստանում 16-18-րդ դարերում, Հայոց պատմության հարցեր, գիտական հոդվածների ժողովածու, թիվ 5 (2004 թ. հունիսի 17-19-ին կայացած «Հայաստանի պատմական ժողովրդագրության հիմնահարցեր» գիտաժողովի նյութեր), Ե., 2005, էջ 47-60:
285. Սուլթանական կառավարության քաղաքականությունն Արևմտյան Հայաստանում և արևմտահայ ժողովրդագրական տեղաշարժերի միտումները: Հայկական հարց. Հայկական հարցի միջազգայնացման 120-ամյակին նվիրված գիտաժողովի նյութեր (նոյեմբեր 1998), մատենաշար, թիվ 1, Ե., 2000, էջ 47-52:
286. Ախալցխայի նահանգի վարչաժողովրդագրական պատկերը ըստ թուրքական հարկացուցակների (16-րդ դարի վերջ-18-րդ դարի սկիզբ), Հայոց պատմության հարցեր, Գիտական հոդվածների ժողովածու, հ. 2, Ե., 2001, էջ 26-40:
287. Օսմանյան կառավարության ժողովրդագրական քաղաքականությունը որպես ցեղասպանության դրսևորում ըստ Էրզրումի և Ախալցխայի նահանգների օրինակների, «Թուրքագիտական և օսմանագիտական հետազոտություններ», Ե., 2002, էջ 39-47:
288. Արևմտահայ տեղաշարժերը և ռուսական քաղաքականությունը 19-րդ դարի առաջին քառորդին, «Հայ-ռուսական հարաբերությունների պատմության հարցեր (նյութերի ժողովածու)», Ե., 1998, էջ 45-56:
289. Ազգաբնակչության տեղաշարժերը Էրզրումի նահանգի Բայազետ, Դիադին, Խամուր և Ալաշկերտ գավառներում 19-րդ դ. առաջին երեսնամյակին, Լրաբեր հասարակական գիտությունների (ԼՀԳ), 1988, թիվ 5, էջ 13-24:
290. Հայաստանի Հանրապետությունը և Ջավախքը 1918-1920 թթ., Հայոց պատմության հարցեր, գիտական հոդվածների ժողովածու, հ. 11, Ե., 2010, էջ 258-284:
291. Հայկական կոտորածները Ախալքալաքի գավառում 1918 և 1921 թթ., Հայոց ցեղասպանության պատմության և պատմագրության հարցեր, գիտական աշխատություններ, թիվ 4, Ե., 2001, էջ 3-12:
292. Աբելյան Պողոս, Հայկական հարց, հանրագիտարան, Ե., 1996, էջ 7:
293. Ջավախքի տեղանունների հարցի շուրջ, Հայոց պատմության հարցեր, գիտական հոդվածների ժողովածու, թիվ 6, Ե., 2005, էջ 46-62:
294. Уроки армяно-грузинских отношений и проблема Джавахка, Կանթեղ, գիտական հոդվածների ժողովածու, հ. 2, Ե., 2001, էջ 166-179:
295. Աշոտ Մելքոնյան, Կենսամատենագիտություն, Ե., 2011, 80 էջ:
296. Ներածություն, Հայոց պատմություն (դասագիրք), Նորագույն շրջան, 12-րդ դասարան, հունանիտար հոսք, Երևան, 2011, էջ 3-5:
297. Ներածություն, Հայոց պատմություն, 1922 թվականից մինչև մեր օրերը, 12-րդ դասարան, ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքերի դասագիրք, Երևան, 2011, էջ 3-4:

² 286-297 համարների տակ տեղ գտած աշխատությունները հեղինակի տարբեր ժամանակների հրատարակած հոդվածներն են, որոնք զետեղվել են «Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի» ժողովածուի 6-րդ հատորի (Ե., 2011) 6-111 էջերում:

298. Հայաստանի պատմության և ժողովրդագրության հիմնահարցեր, «Միտք» վերլուծական կենտրոնի հրատ., Երևան, 2011, 556 էջ:

2012

299. Հայ պատմագիտության հրատապ խնդիրները Հայկական լեռնաշխարհի պատմամշակութային ժառանգության ուսումնասիրության բնագավառում, Հայկական լեռնաշխարհի պատմամշակութային ժառանգությունը միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, 24 հունիսի 2012, էջ 38-40:
300. Մոհամմատ Րիֆաաթ ալ Իմամ, Հայկական հարցը Օսմանեան պետության մէջ 1878-1923, Գրքի հայերէն թարգմանութեան առթիւ, Հալէպ, 2012, էջ 11-17:
301. В поисках научной истины, Гегам Петросян, Отношения Республики Армения с Россией (1918-1920 гг.), Ереван, 2012, с. 5-10.
302. Հայոց պատմություն, դասագիրք 12-րդ դասարանի ավագ դպրոցների համար, ներածություն, Երևան, 2012 էջ 3-5:
303. Իրաննես Խասիոտիսի «Հունական քաղաքականությունը Հայկական հարցի վերաբերյալ (1876-1996)» աշխատության հայերեն թարգմանության կապակցությամբ, Իրաննես Խասիոտիս, Պատմական ավանդույթ և քաղաքական իրապաշտություն. Հունական քաղաքականությունը Հայկական հարցի վերաբերյալ (1876-1996), Երևան, 2012, էջ 3-6:
304. Ջավախքի հիմնահարցը և հայ դատը, Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի (նյութերի ժողովածու), հ. 8, էջ 6-24:
305. Հայ-վրացական հակասությունները, Հայոց պատմություն, դասագիրք բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար, խմբագրությամբ պրոֆ. Հր. Ռ. Սիմոնյանի, Երևան, 2012, էջ 558-561:
306. Ջավախքը ծանր փորձությունների առջև, Հայոց պատմություն, դասագիրք բուհերի համար, խմբ. պրոֆ. Հր. Ռ. Սիմոնյանի, Ե., 2012, էջ 580-589:
307. Լոռու գավառի և Ջավախքի հարցերը, Հայոց պատմություն, դասագիրք բուհերի համար, Ե., 2012, էջ 624-629:
308. Ակադեմիկոս Վլադիմիր Բախչիի Բարխուդարյան (Ծննդյան 85 և գիտամանկավարժական գործունեության 65-ամյակի առթիվ), (Պ. Չոբանյանի հետ համահեղինակ), ՊԲՀ, 201 թիվ էջ 236-239:
309. Արևմտյան Հայաստանը Արևելք – Արևմուտք առևտրական հարաբերությունների ռլորտում, «Հայաստանի քաղաքակրթական ավանդը մետաքսի ճանապարհի պատմության մեջ» միջազգային գիտաժողովի նյութեր, 21-23 նոյեմբերի 2011 թ., Եր., 2012, էջ 4-17:

2013

310. Ազատագրական խմբակները և կազմակերպությունները, Հայոց պատմություն, 8-րդ դասարան, դասագիրք հանրակրթական հիմնական դպրոցի համար, Եր., 2013, էջ 80-82:
311. Ախալքալաքը խորհրդային իշխանության տարիներին, Հայոց հյուսիսային դարպասները. Ջավախք, Լոռի, (նյութերի ժողովածու), Եր., 2013, էջ 192-204, (վերատպություն):
312. Արևմտահայերի ազգային սահմանադրությունը, Ջեյթունի 1862 թ. ապստամբությունը, Հայոց պատմություն, 8-րդ դասարան, դասագիրք..., Եր., 2013, էջ 68-72:
313. Արևմտահայերի կոտորածները և ինքնապաշտպանական մարտերը 1890-ական թվականներին, Հայոց պատմություն, 8-րդ դասարան, դասագիրք..., Եր., 2013, էջ 91-96:
314. Արևելյան Հայաստանը 19-րդ դարի առաջին կեսին, Հայոց պատմություն, 8-րդ դասարան, դասագիրք..., Եր., 2013, էջ 38-42:
315. Արևելյան Հայաստանը 19-րդ դարի սկզբին, Հայոց պատմություն, 8-րդ դասարան, դասագիրք..., Եր., 2013, էջ 29-31:

2014

339. Առաջին աշխարհամարտ – Հայոց ցեղասպանություն. պատճառներ և հետևանքներ, ՊԲՀ, 2014, N 3, էջ 3-10:
340. Ժողովրդագրական վիճակը, Հայոց պատմություն, հատոր II, միջին դարեր, գիրք II (IX դարի կես – XVII դարի առաջին կես), ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, Ե., «Զանգակ» հրատ., 2014, էջ 625-631:
341. Հայ նոր ազատամարտի երգիչ Սահակ Սահակյանի ինքնատիպ գիրքը, Սահակ Սահակյան, Հայոց ազատամարտը երգերում, Ե., 2014, էջ 8-9:
342. Հայ պատմագիտության խնդիրներն արդի ժամանակաշրջանում, Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները-Հայագիտական միջազգային 2-րդ համաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Ե., «Գիտություն» հրատ., 2014, էջ 57-63.
343. Հրաչյա Գևորգյանի ուշագրավ աշխատությունը, Հրաչյա Գևորգյան, Եթե լռենք, քարերը կաղաղակեն, Ե., 2014, էջ 7-11:
344. Որպես նախաբան, ճերեմեան Եղիկ, Յալերժի ճամփու կերտիչներէն, Պէյրուք, 2014, էջ 3-5:
345. Պետրոս Հովհաննեսի Հովհաննիսյան (ծննդյան 70 և գիտամանկավարժական գործունեության 45-ամյակի առթիվ), ՊԲՀ, 2014, թիվ 2, էջ 230-231:
346. 500-ամյա հայկական տպագրության քառուղիներում (պատմական ակնարկ), Հայկական տպագրությունը դարերի միջով (հոդվածների ժողովածու), Ե., 2014, էջ 3-12:
347. Preface, Gasparyan Seda, The Armenian Genocide. A Linguocognitive Perspective, Yerevan, 2014, pp. 21-32.
348. Армения в XV-XIX вв., Россия – Армения, Энциклопедия, Ереван, 2014, 647-658.
349. Кавказский фронт Первой мировой войны-Геноцид армян последствия и причины, Вестник арменоведения, 2014, N 2-3, էջ 7-15:
350. Հայոց պատմություն, 7-րդ դասարան, դասագիրք հանրակրթական հիմնական դպրոցի համար, Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2014, Ներածություն, բաժին 2, գլուխ 1-2, էջ 3-4, 78-113:
351. Հայոց պատմություն, 9-րդ դասարան, դասագիրք հանրակրթական հիմնական դպրոցի համար, Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2014, ներածություն, էջ 3-4:
352. Հայոց պատմություն, ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր, 10-րդ դասարան, դասագիրք ավագ դպրոցի համար, Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2014, Ներածություն, մաս Բ, բաժին 2, գլուխ 2, էջ 3-10, 176-182:
353. Հայոց պատմություն, ավագ դպրոցի 10-րդ դասարանի հումանիտար հոսքի դասագիրք, Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2014, Ներածություն, էջ 3-12:
354. Армяно-грузинские противоречия, История Армении, под редакцией проф. Гр. Р. Симоняна, Ереван, 2014, с. 479-482.
355. Джавахк перед лицом тяжелых испытаний, История Армении, Ереван, 2014, с. 497-505.
356. Вопросы Лорийского уезда и Джавахка, История Армении, Ереван, 2014, с. 534-538.
357. Հայոց ցեղասպանության խնդիրը Հայաստանի Հանրապետության անվտանգության համատեքստում, 21-րդ դարի մարտահրավերները և Հայաստանի անվտանգության հիմնախնդիրները, քաղաքագետների և միջազգայնագետների համահայկական համաժողովի նյութեր, Երևան, 2014, էջ 248-256:
358. Սիրված էր և մեծ ժողովրդականություն էր վայելում, Հրանտ Հակոբյան, Հավերժի ճամփորդ, գիրք Ա, Երևան, 1914, էջ 102-104:

2015

359. Մելքոնյան Աշոտ, Ցեղասպանություն և հայրենագրկում. ճանաչումից՝ հատուցում, Երևան, «Զանգակ», 2015, 440 էջ:

360. Հայ դատի խնդիրը Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականության ուղեգծում, Գիտության աշխարհում, 2015, թիվ 1, էջ 6-12.
361. Winasityvaobis magivrad, ruben sahakiani, somexTa genocidi, Tbilisi, 2015, gv. 4-9.
362. Уникальный источник об армянских добровольческих отрядах на Кавказском фронте Первой мировой войны, Вестник арменоведения, 2015, N. 1, №.18-28.
363. Առաջին աշխարհամարտ–Հայոց ցեղասպանություն. պատճառներ և հետևանքներ, «Առաջին աշխարհամարտը և հայ ժողովուրդը. Պատմություն և արդիական խնդիրներ» միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու, 1-2 հոկտեմբերի, 2014, էջ 3-12 (տե՛ս նաև ՊԲՀ, 2014, N 3, էջ 3-10):
364. Армянский народ в Великой отечественной войне (1941-1945), Нельсон Степанян - 100, сборник статей, Ереван, 2015, с.8-14.
365. The Armenian Genocide from International Recognition and Condemnation to Reparations and Restitution, Fundamental Armenology, Issue 1, Yerevan, 2015, pp. 57-62.
366. The Ottoman Policy of the Destruction of the Ethno-Demographic Structure of Erzurum Province of Western Armenia (from the 16 century to the beginning of the 20 century), Fundamental Armenology, Issue 1, Yerevan, 2015, pp. 287-293.
367. Հայության խնդիրները Մեծ եղեռնի 100-րդ տարեկիցի նախաշեմին, Հայագիտությունը դպրոցում, 2015, թիվ 1 էջ 58-64:
368. Воспоминания Федора Елисева о казаках и армянских добровольческих отрядах на Кавказском фронте Первой мировой войны., Культурное измерение войны: Первая мировая война в образах, в памяти и истории (к 70-летию факультета истории, философии и искусств), материалы международной научной конференции, Ставрополь, 2015, с. 31-35.
369. Первая мировая война: Кавказский фронт (анализ и оценки армянского историка), Культурное измерение войны: Первая мировая война в образах, в памяти и истории (к 70-летию факультета истории, философии и искусств), материалы международной научной конференции, Ставрополь, 2015, с. 60-63.
370. Հայոց պատմություն, ավագ դպրոցի 11-րդ դասարանի հումանիտար հոսքի դասագիրք, Երևան, «Զանգակ» հրատ., երկրորդ՝ լրամշակված հրատարակություն, Ե., 2015, էջ 3-12, 29-42, 138-160, 172-222, 298-303:
371. Խոյեցյան Ս., Լեհական օրագիր, Ե., 2015, էջ .
372. The 1915 Mets Yeghern (Genocide) of Armenians: History and Contemporary Problems, Armenian Folia Anglistika, International Journal of English Studies, 1(13)/2015 – Yerevan, pp. 180-185.
373. Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը և հատուցման հիմնախնդիրը, «Հայոց ցեղասպանություն – 100. Ճանաչումից՝ հատուցում», միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների դրույթներ, Երևան, 2015, էջ 5-7:
374. Процесс междунаридного признания геноцида армян, Материалы междунаридной научно-практической конференции, посвященной столетию геноцида армянского народа 1915 года, 17 апреля 2015 г., Ставрополь-Пятигорск, 2015, с. 71-76.
375. 1918 թ. գարնանը Անդրանիկ Օզանյանի Ջավախք մեկնելու հանգամանքների շուրջ, Անդրանիկ Օզանյան (հոդվածների ժողովածու), Երևան, 2015, էջ 77-98:
376. Значение резолюции Государственной Думы ФС РФ от 14 апреля 1995 г. в контексте процесса международного признания Геноцида армян, Геноцид в исторической памяти народов и в информационных войнах современности, материалы международного форума, Москва, 28 ноября 2014 г., Москва, 2015, с. 18-24.

377. Значение резолюции Государственной думы ФС РФ от 14 апреля 1995 г. в контексте процесса международного признания Геноцида армян, Тезисы международной научной конференции, Геноцид как духовно-нравственное преступление против человечества, 23-24 октября, Москва, 2015, с.4-6.
378. Maßnahmen zur Vorbeugung von Genoziden im 21. Jahrhundert - Faktenanalysen und Zeitzeugenberichte, Berlin, 2015, 2 november.
379. (<http://aeae.eu/event/vortragsabend-vorbeugemasnahmen-gegen-die-genozidialen-verbrechen-im-21-jahrhundert-anhand-der-faktenanalyse-und-zeitzeugenberichte>).
380. Մտահոգ լրագրողի ուշագրավ ժողովածուն, Հասմիկ Գուլակյան, Չյուրացված դասեր, Երևան, 2015, էջ 5-6:
381. «Հայրենագրվում» եզրույթի իրավական ձևակերպման անհրաժեշտությունը, Ցեղասպանության հանցագործության կանխարգելման և պատասխանատվության միջազգային իրավական հիմնախնդիրները, գիտաժողովի նյութեր, Երևան, 22 ապրիլի, 2015, էջ 33-43:
382. Արևմտյան Հայաստան՝ Էրզիր (պատմություն և արդիական խնդիրներ), Տոհմիկ օր, ՀՕՍ-ի Թորոնթոյի (Կանադա), «Ռուբինա» մասնաճյուղ, տարեգիրք, Թորոնթո, 2015, 5 դեկտեմբեր, էջ 20-27:
383. Ցեղասպանություն և հայրենագրվում. Ճանաչումից՝ հատուցում (հողվածների և հարցազրույցների ժողովածու), «Զանգակ – 97» հրատարակչություն, Երևան, 2015, 440 էջ:
384. At the Summit of Ararat-Masis, Fundamental Armenology, Issue 2, Yerevan, 2015, pp. 121-128.
385. From the History of the Kars Oblast (1878-1918), Fundamental Armenology, Issue 2, Yerevan, 2015, pp. 295-308.

2016

386. Հայոց պետականության զարգացման փուլերը, Հայոց նորագույն պետականության քառորդ դարը, գիտաժողովի ցեկուցումների դրույթներ, 2016 թ. հունիսի 15, Երևան 2016, էջ 9-13:
387. Catastrophic Consequences of Demographic Policy of Ottoman Authorithes in Western Armenia, Fundamental Armenology, Issue 3, Yerevan, 2016, pp. 284-291.
388. Որպես նախաբան, Եղիկ Ճերեճեան, Մեծն Սուրատ (Համբարձուն Պոյաճեան), Երևան, 2016, էջ 9-11:
389. Եղիկ Գարեգինի Մինասյանի ծննդյան 60-ամյակի առթիվ (համահեղինակ Հ. Գրիգորյանի և Վ. Հակոբյանի հետ), ՊԲՀ, 2016, թիվ 2, էջ 297-299:
390. Հայ ազգային-ազատագրական պայքարի քառուղիներում, Տոհմիկ օր՝ ձօնուած 20-րդ դարու հայ ազգի հերոսամարտերում, ՀՕՍ-ի Թորոնթոյի (Կանադա), «Ռուբինա» մասնաճիժուղ, տարեգիրք, Թորոնթո, 2016, 3 դեկտեմբեր, էջ 19-22:
391. Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը և հատուցման հիմնախնդիրը, «Հայոց ցեղասպանություն – 100. Ճանանչումից՝ հատուցում», միջազգային գիտաժողովի զեկուցումներ, Երևան, 2016, «Գիտություն» հրատ., էջ 15-28:
392. Ա.Մելքոնյան, Է.Գևորգյան, Կ.Խաչատրյան, Յ.Հովսեփյան, Ա.Վիրաբյան, Է.Մինասյան, Հայոց պատմություն: 12-րդ դասարան, Նորագույն շրջան, հումանիտար հոսքի դասագիրք: Երկրորդ լրամշակված հրատարակություն, «Զանգակ» հրատ., Երևան., 2016, 320 էջ:
393. Ա.Մելքոնյան, Է.Գևորգյան, Յ.Հովսեփյան, Ա.Վիրաբյան, Է.Մինասյան, Ներածություն, Հայոց պատմություն: 12-րդ դասարան, Ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքերի դասագիրք: Երկրորդ լրամշակված հրատարակություն, հեղինակ և խմբագիր, «Զանգակ» հրատ., Երևան, 2016, էջ 3-6:
394. The Truth eventually paves its Way (Bakour Karapetian, on the English edition of the Diary of the Massacre of Sumgait, 1988), Bakour Karapetian, Sumgait Diary – March 27- April 5, 1988, Yerevan, 2016, pp.3-5.
395. Мелконян А.А., Хачатрян К.Г., Армения, Российская историческая энциклопедия (соавтор К. Хачатрян), Москва 2016 т. 2, сс.12-16.

396. The Demographic Movements Observed in Akhalkalak District in the Last Decades of the 19th Century and in the Early 20th Century, *Fundamental Armenology*, Issue 2 (4), Yerevan, 2016, pp. 160-164.

2017

397. Հայոց պետականության պատմափուլերը, Հայոց նորագույն պետականության քառորդ դարը (գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու), Երևան, 2017, էջ 39-70:
398. Процесс международного признания Геноцида армян в контексте проблемы возмещения, Հայոց ցեղասպանությունը և հատմուցման հիմնախնդիրը, միջազգային գիտաժողով, 22-23 նոյեմբերի 2016 թ., Երևան, 2017, էջ 32-41:
399. The Armenian Genocide: The Historical Background and Current Process of International Recognition and Condemnation, *Fundamental Armenology*, Issue 1 (5), Yerevan, 2017, pp. 129-134.
400. Կիրառական նշանակություն ունեցող գիտական հետազոտություն, Շիրակ Թորոսյան, Ծովային ելքի հիմնահարցը Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունում 1919-1920 թթ., Երևան, 2017, էջ 5-7:
401. Западная Армения в сфере экономических отношений Восток-Запад, Историко-культурное наследие Великого шелкового пути и продвижение туристской дестанции на Северном Кавказе, Материалы III международной научно-практической конференции, 5-7 октября 2017 года, Ставрополь, 2017, сс. 64-68.
402. The International Recognition Process of the Armenian Genocide in the Context of the Reparation Issue, The Armenian Genocide - History, Memory, Responsibility, International Conference, Bucharest, 13-14 October 2017, pp. 22-23.
403. Ժամանակի հրամայականը, Օտարազգի հայագետների ավանդը Հայաստանի հին և միջնադարյան պատմության ուսումնասիրության բնագավառում, միջազգային գիտաժողով, 28 հոկտեմբերի 2016, Երևան, 2017, էջ 5-7:
404. Նախիջևան. հավերժական հայրենիք և կենսատարածք, Տոհմիկ օր՝ ձօնուած Նախիջևանին եւ հինգ զաւառներուն, տարեգիրք, Թորոնթօ, 2017, էջ 13-15:
405. About this Publication, Meline Anumyan, "Acknowledgment and Condemnation: the Trials of Young Turks in 1919-1921 and 1926", *Antilias*, 2017, pp. 7-9.
406. Некоторые аспекты процесса международного признания Геноцида армян, Геноцид как духовно-нравственное преступление против человечества, материалы международной научной конференции 23-24 октября 2015 г., Москва, 2017, сс. 41-48.
407. Հայոց պատմության նոր պարբերացման խնդիրները, Հայագիտության հարցեր, թիվ 3 (12), Երևան, 2017, էջ 199-203:

2018

408. Մելքոնյան Աշոտ, Հայոց պատմություն (համառոտ ակնարկ), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2018, 402 էջ:
409. Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XX դարի վերջը), ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ հրատ., Ե., 2018, 412 էջ:
410. 1919 թ. մայիսի 28-ի միացեալ Հայաստանի հռչակագիրի դերը հայութեան հատուածական մտածողութեան յաղթահարման գործում, Հայաստանի Հանրապետութեան 100-ամեակ, Ազդակ (բացառիկ), Պէլրութ, 28 մայիս, 2018, էջ 28-33:
411. Հայկական ինքնութեան ձեւաւորման ու զարգացման պատմափուլերը, Սփիւռք եւ ինքնութիւն, Անթիլիաս, 2018, էջ 49-62:
412. Ղուկաս Ինճիճյանի ավանդը Հայաստանի պատմական աշխարհագրության և ժողովրդագրության ուսումնասիրության բնագավառում, Վենետիկի Մխիթարյան միաբանություն, միջազգային գիտաժողով, զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2018, էջ 24-36:

413. Արքայական եւ ազնուականական տոհմերի դերը Հայոց պատմութեան մէջ, Տոհմիկ օր. Հայոց փառքը՝ նուիրուած Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան 100-ամեակին, ձօնուած՝ Հայոց թագաւորական տոհմերուն, տարեգիրք, Թորոնթօ, 2018, էջ 14-20:
414. 1918–1920 թթ. Հայաստանի Հանրապետության հռչակման և կայացման պատմական նշանակությունը (պատմություն և արդիական խնդիրներ), «Հայաստանի հանրապետություն-100», միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Ե., ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ, 2018, էջ 47–68:
415. Ժողովրդագրական իրավիճակը Երևանում 19-րդ դարի առաջին երեսնամյակին, Երևան 5, Գիտական հոդվածների ժողովածու, Ե., 2018, էջ 90-102:
416. Արևելյան Հայաստանի վարչաքաղաքական կենտրոն Երևանը 19-րդ դարի առաջին քառորդին, Երևանի պատմությունը, Եր., 2018, էջ 131-149:
417. Ջավախքի հիմնահարցը հայ-վրացական հարաբերությունների համատեքստում (1918 թ. մայիս - 1919 թ. հունվար), Հայաստանի Հանրապետության պատմության դասերը 1918-1920 թթ., «ՎԷԼ» համահայկական հանդես, թեմատիկ համար, թիվ 4 (64), 2018, հոկտեմբեր-դեկտեմբեր, էջ 133-147:
418. 416.Историко-политическое значение монографии академика Сергея Амбарцумяна в свете 30-летия Арцахского движения, С.А.Амбарцумян, Три года на пределе любви и смерти, Ереван, 2018, с. 3-5.
419. Sytuacja demograficzna w Erewaniu w pierwszej ćwierci XIX w., wSieci Historii [– miesięcznik zwycięskiej historii Polski](#), no. 9 (64), s. 64-66.
420. The International Recognition Process of the Armenian Genocide in the Context of the Problem of Reparation Issue, Yerevan, Fundamental armenology, Issue 1(7), 2018, pp. 69–73 [http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(7\)-2018.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(7)-2018.pdf).
421. Le contexte extérieur de la République d'Arménie (1918–1920), Cent ans après le Front de l' Est L'Arménie et Levant entre guerres et paix, colloque international, Lyon, 2018, 9-10 nov., pp. 7–8.
422. Melkonyan A.A., Karapetyan A., The Selective Works by the Scholar Who Used to Go Deep in History, Yerevan, “Journal of Armenian studies”, № 2 (17), 2018, pp. 226–229.
423. The Historical Significance of the Proclamation and Formation of the Republic of Armenia 1918–1920, Yerevan, “Journal of Armenian studies”, № 3 (18), 2018, pp. 32-42.
424. Հայոց պետականության վերածննդի 100 էջերը, Երևան, 2018, էջ 1: